

med ammoniumgrupper) og med nitrat alene. Formålet var å prøve om en ved gjødsling med nitrat bundet til jonebytter kan unngå skadelig stor saltkonsentrasjon ved sterk nitratgjødsling i veksthus. Nitratjonene vil gradvis frigjøres fra jonebytteren ved erstatning med hydrogenkarbonatjoner (HCO_3^+).

Det viste seg at selv store nitratmengder knyttet til jonebytter ikke økte jordas ledningstall. Tomat og agurk ga både større og tidligere avling ved gjødsling med nitrat på jonebytter enn med nitrat alene.

Spesielle forsøk viser at den benyttede jonebytter destrueres langsomt i jorda. Da det dessuten kreves et stort overskudd av hydrogenkarbonatjoner for å fortrenge nitratjonene helt fra jonebytteren, må virkningen av gjødsling med nitrat bundet til jonebytter antas å vare forholdsvis lenge. Ved karforsøk med tomat fikk en nitrogenvirkning etter en gangs gjødsling av omtrent samme størrelsesorden andre året som første året.

Forsøkene viser ellers at d. s. k., saltskade, dvs. skadevirkningen av for stor saltkonsentrasjon, er størst tidlig i veksttiden.

Referenten vil tilføye at dette egentlig er et utslag av d. s. k. maksimumsforskyvning, som er en gammel kjent foreteelse.

Forfatteren har tidligere utført tilsvarende forsøk med gul senep. Han finner resultatene hittil så lovende at de gir grunn til å fortsette.

M. Odélien.

Permanent utvalg skal koordinere jordanalysevirksomheten.

Rettleiingstjenesten skal trekkes sterkere inn i bildet med prøvetaking og tolking.

I årenes løp er det lagt ned et stort arbeid for å finne fram til brukbare metoder for kjemiske jordanalyser til rettleiing om gjødsling. Oppfatningen av analysenes verdi har svinget fra altfor svakt underbygget optimisme til overdreven pessimisme. I løpet av de siste 20 år er det gjort store framskritt, men enda står det igjen mange oppgaver som må løses.

Vanskene består ikke i å bestemme *hvor mye* jorda inneholder av de forskjellige plantenæringsstoffene, — problemet er å finne brukbare uttrykk for de *mengder som er tilgjengelige* for plantene, eller kan bli nyttbare i løpet av kortere eller lengre tid.

Her i landet har de fleste som har arbeidet med disse problemene sett det slik at kjemiske jordanalyser ikke bør brukes som grunnlag

for rettleiing om gjødsling før metodene som brukes i analysearbeidet, er prøvd i tilknytning til markforsøk. Og, som professor Ødelien sier det, jordbrukerne har sikkert grunn til å være tilfredse med denne forsiktighet. Rett forstått og riktig brukt er kjemiske jordanalyser etter kjente og anerkjente metoder til god rettleiing om gjødsling.

Landbruksdepartementet har nå godkjent at analyser til praktisk rettleiing om gjødsling og kalking kan utføres etter bestemte metoder ved følgende offentlige laboratorier:

Statens jordundersøkelse, Vollebakk, for alle fylker sør for Sør-Trøndelag.

Statens landbrukskjemiske kontrollstasjon, Trondheim, for Trøndelagsfylkene.

Statens landbrukskjemiske kontrollstasjon Holt, Tromsø, for Nordland, Troms og Finnmark.

Analyser av mikronæringsstoffer blir bare utført ved Statens jordundersøkelse, som i denne forbindelse har hele landet som distrikt.

Fordelingen av de geografiske områdene og godkjennelsen Landbruksdepartementet har gitt for de metodene som skal brukes, er et resultat av det arbeidet «Jordanalyseutvalget» med professor *M. Ødelien* som formann har utført. Dette utvalget, som ble oppnevnt i 1961, har lagt fram en rekke forslag som enten er godtatt av departementet eller som det nye permanente utvalget for kjemiske jordanalyser i jord- og hagebruk skal arbeide videre med.

«Jordanalyseutvalget» la også fram et forslag til en midlertidig ordning til hurtiganalyser for gartnerinæringen. Forslaget er godkjent og skal gjelde til det permanente utvalget kan legge fram forslag til en mer fullstendig løsning av dette spørsmålet. Behovet for en raskere analysetjeneste enn den som til nå har vært praktisert ved statens laboratorier, er særlig stor innen gartnerinæringen. I veksthusene er det behov både for grunnanalyser som skal danne grunnlag for gjødslingen ved driftsårets begynnelse, og kontrollanalyser som støtte for gjødsling i veksttiden.

Etter forslaget skal slike hurtiganalyser utføres ved institutt for blomsterdyrking på Norges Landbrukshøgskole og ved Statens landbrukskjemiske kontrollstasjon i Trondheim.

Det permanente utvalget, hvor professor *A. Sorteberg* er formann, skal også arbeide for å trekke rettleiingstjenestens folk enda sterkere inn i bildet når det gjelder bruken av analysestallene. Den praktiske nytten av analysene er jo i høy grad avhengig av at prøvene blir tatt på riktig måte og at analysestallene blir tolket riktig.

Utvalget som ble oppnevnt i oktober 1962 etter at «jordanalyseutvalget» hadde avsluttet sitt arbeid, skal først og fremst arbeide med koordinering av den faglige virksomheten ved laboratoriene

og sørge for den nødvendige kontakt mellom disse og forsøksvirksomhetene. Videre skal det sørge for at analysemetoder og tolking av analysetallene til enhver tid er à jour med utviklingen.

De øvrige medlemmene i det permanente utvalget er: Professor dr. J. Låg, forsøksleder E. Strømme, bestyrer ing. Ole Borud, bestyrer cand. real T. Hongslo og statskonsulent Sverre Sleire.

Produksjonen av torvbrensel i Danmark.

«Der har været stille — og fugtigt — i Danmarks moser i sommeren 1962» skriver forstander A. Krøigaard i Hedeselskabets Tidsskrift om torvbrenselproduksjonen i Danmark i 1962 (Nr. 15—1962).

Det var i foregående år, 1961, blitt produsert for lite torvbrensel til å kunne dekke etterspørselen, og mange av torvprodusentene hadde derfor planlagt en betydelig økning i produksjonen i 1962. Været satte imidlertid en stopper for realiseringen av disse planer, og sluttresultatet ble, etter de oppgaver Hedeselskabet har samlet inn, 60 000 tonn torvbrensel, hvilket er en tilbakegang på 46 % i forhold til 1961. Produksjonskvantumet utgjør for øvrig bare 1 % av produksjonen i 1943 som var rekordåret under krigen.

Mindre enn halvparten av de produsenter som har fremstilt torv i de siste årene, hadde produksjon i 1962, og mange har meddelt at de neppe vil komme til å sette i gang brenntorvdriften igjen. Dette til tross for at etterspørselen har vært meget stor det siste året.

Brenntorvproduksjonen i Danmark er nå så lav at forstander Krøigaard finner grunn til å peke på betydningen av å kunne beholde en grunnstamme av brenntorvprodusenter som har erfaring i brenntorvdrift. Derved vil man unngå å måtte starte på bar bakke dersom en brenselkrise skulle sette en stopper for import av utenlandsk brensel.

Skogsgrøfting i Finland.

I det finske myrtidsskriftet «Suo» (nr. 3, 1962) har *Errki Numminen* gitt en oversikt over arealene av *grøftet skogsmark* i tiden fra 1950. Vi gjengir her en oversettelse av et engelsk sammendrag av artikkelen.

I de siste 10 år har man i Finland hatt en sterk økning av omfanget av skogsgrøftingen. Dette er hovedsakelig et resultat av *skogsgrøftepløgen* som ble satt i drift først i 50-årene. Ved utgangen av 1950 var det foretatt systematisk grønfting av 8 mill. dekar